

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

«Затверджую»

Голова приймальної комісії
СумДПУ імені А.С. Макаренка
проф. Ю.О. Лянной

«15» березня 2021 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОСНОВ МЕНЕДЖМЕНТУ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітнього ступеня бакалавра
ЗА СПЕЦІАЛІСТЮ «073 МЕНЕДЖМЕНТ»

Розглянута на засіданні
Приймальної комісії
«15» березня 2021 р.
Протокол № 7

Програма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітнього ступеня бакалавра

за спеціальністю 073 Менеджмент

Ухвалена на засіданні кафедри
менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

24 лютого 2021 р.

Протокол № 8

Завідувач кафедрою менеджменту освіти та
педагогіки вищої школи

_____ професор О.Г. Козлова

Голова фахової атестаційної комісії

_____ професор О.Г. Козлова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 073 Менеджмент освітня програма: Менеджмент освіти, кваліфікація: бакалавр менеджменту.

XXI століття характеризується як століття інформації та особистості, яка вільно орієнтується у насиченому інформаційному потоці та здатна приймати ефективні управлінські рішення. Освітні установи, діючи в умовах ринкової економіки, вимагають високоефективного менеджменту, заснованого на сучасних концепціях, стратегіях і моделях управління, орієнтованих на досягнення конкретного освітнього результату. Основною фігурою й динамічною силою цього варіативного процесу стає компетентний менеджер, здатний бачити майбутнє і приймати якісні управлінські рішення.

Підготовка майбутніх менеджерів освіти до професійного становлення і творчої діяльності у навчальних закладах України є актуальним питанням вищої освіти. Про це свідчать Закони України “Про вищу освіту”, Державна програма “Вчитель”, Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті, Декларація про європейський простір для вищої освіти, “Концептуальні засади реформування педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір”. Програма фахового вступного іспиту зі спеціальності 073 «Менеджмент» побудована з урахуванням сучасних поглядів науковців і практиків на складові управлінського процесу, послідовності їх формування та актуальності в умовах сьогодення.

Мета фахового вступного іспиту – виявити готовність абітурієнтів до творчого управлінського мислення, визначити рівень знань абітурієнтів з питань методологічного та технологічного супроводу управлінської діяльності.

Науковими основами спеціальності 073 «Менеджмент» є положення менеджменту в освіті. На початковому етапі програма вступного усного іспиту зі спеціальності передбачає успішне володіння абітурієнтом навчальним матеріалом зі спеціальності та **повинен знати:**

- знати підходи в менеджменті;
- вітчизняні та зарубіжні моделі менеджменту;
- сучасні теоретичні засади у менеджменті.
- знати понятійний апарат зі спеціальності.

Крім того, абітурієнт *повинен володіти: навичками* системного та аналітичного мислення, аналізу інформації, що постійно оточує і такі навички

використовувати у процесі вирішення педагогічних ситуацій.

Абітурієнт має вміти:

- застосовувати різні методологічні підходи до аналізу системи менеджменту;
- формувати модель управління з урахуванням різних теоретичних засад менеджменту;
- аналізувати сучасні концепції управління освітою на основі визначення провідних методологічних засад менеджменту;
- застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система оцінювання:

Не склав 0 – 99 балів

Початковий рівень – 100 – 129 балів

Достатній рівень – 130 – 153 балів

Середній рівень – 154 – 176 балів

Високий рівень – 177– 200 балів

Форма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 073 Менеджмент – усний іспит.

Кількість білетів – 21, у яких представлено по 2 теоретичних питання та 1 педагогічна ситуація.

Час підготовки до складання усного іспиту – 10 хв.

Час відведений на відповідь по білету – 10 хв.

Питання зі спеціальності:

1. Що визначають цілі діяльності організації?
2. Сутність управлінської діяльності менеджера та специфіка її оцінювання.
3. Функціональні ролі сучасного менеджера.
4. Лідерство в освіті.
5. Стили педагогічної взаємодії.
6. Складові позитивного іміджу менеджера.
7. Методи оцінювання педагогічної діяльності.
8. Структурні складові портфоліо менеджера.
9. Педагогічна експертиза навчальних досягнень учнів.
10. Експертна оцінка професійних компетенцій педагога.
11. Основні поняття кадрової політики у організації.
12. Психологічні засади мікроклімату у колективі організації.
13. Кадрове забезпечення у організації.
14. Право інтелектуальної власності педагогічних працівників.
15. Технології управлінського впливу вчителя.
16. Зміст управління педагогічним персоналом у організації.
17. Цілі та завдання управління колективом організації.
18. Сучасні тенденції реформування освіти.
19. Основні напрями управління персоналом організації.
20. Методи оцінювання діяльності керівника.
21. Дайте визначення загальних принципів менеджменту?
22. Як визначають цілі діяльності організації?
23. Перерахуйте компоненти системи організації.
24. Які ознаки мають складні організації?
25. Дайте визначення поняття «менеджер».
26. Дайте визначення поняття «керівництво».
27. Дайте визначення поняття «схильність».
28. З яких компонентів складається управлінська позиція особистості?

29. Дайте визначення поняття «лідер».
30. Дайте визначення поняття «влада».
31. Дайте визначення поняття «повноваження».
32. Яка ознака лежить в основі класифікації загальних функцій управління?
33. Що належить до елементів процесу управління організацією?
34. Дайте визначення поняття «проблема» у організації.
35. Дайте визначення поняття «делегування повноважень».
36. В яких документах закріплюються повноваження персоналу організації?
37. З яких елементів складаються повноваження посадової особи?
38. У чому полягає ціль функції контролю?
39. Дайте визначення поняття «управління».
40. Дайте визначення поняття «менеджмент».
41. У чому полягає загальна мета управління організацією?
42. Які функції управління організацією?
43. Яка ознака лежить в основі класифікації загальних функцій управління організацією?
44. Що слід розуміти під методами управління організацією?
45. Які методи вирішення функціональних задач гальмують прояви ініціативи та творчості персоналу?
46. Якими методами та засобами здійснюватиметься контроль за виконанням плану у організації?
47. Що є результатом роботи менеджера?
48. Що є предметом праці менеджера?
49. Які основні ознаки успішності менеджера організації?
50. У чому полягає сутність діагностичної функції контролю у організації?
51. Дайте визначення поняття «стратегія».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповіді на фаховому вступному випробуванні з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 073 Менеджмент оцінюються фаховою атестаційною комісією за шкалою від 0 до 200 балів. Загальні критерії оцінювання знань абітурієнтів та їх відповідність шкалі від 0 до 200 балів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань абітурієнтів

Рівень компетентності	за шкалою від 0 до 200 балів	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий рівень	177– 200	Абітурієнт виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв рекомендовану програмою літературу; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та якісному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Середній рівень	154 – 176	Вступник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Достатній рівень	130 – 153	Вступник виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; упорався з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою рекомендованою програмою.
Початковий рівень	100 – 129	Вступник не може дати необхідної кількості аргументованих відповідей, не може вирішити завдання або ситуацію.

Рівень компетентності	за шкалою від 0 до 200 балів	Критерії оцінювання
1	2	3
Не склав	0 – 99	Вступник не може дати відповідь, не може вирішити завдання або ситуацію.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атестація і самоатестація загальноосвітніх шкіл / М.І. Сметанський, В.М. Галузьяк, М.І. Слободянюк, В.І. Шахов. – Вінниця: Книга-Вега, 2002. – 320 с.
2. Бесєдін М. О. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант) : Підручник / М. О. Бесєдін, В. М. Нагаєв. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с. – С. 21 –35. (Еволюція управлінської думки).
3. Завадський Ю. С. Менеджмент. – У 3 т. – Т. 1. – К. : Вид-во Європ. ун-ту. – 2001. – 542 с.
4. Загальні основи педагогіки : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки / [уклад. : Т. М. Максименко, Д. О. Козлов]. – 2-ге вид. доп. і перероб. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. – 192 с.
5. Інноваційний менеджмент в освіті : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, А.А. Сбруєва, М.О. Лазарєв, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 226 с.
6. Кадровий менеджмент: навчальний посібник для слухачів магістратури педагогічних вищих навчальних закладів / О.Г. Козлова, В.Ф. Живодьор, І.І. Гавриленко. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. – 180 с.
7. Калініна Л. М. Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом : Монографія / Л. М. Калініна. – К. : «Айлант», 2005. – 275 с.
8. Керівник адміністративної служби : навчально-методичний посібник / укладачі: А.А. Сбруєва, О.Г. Козлова, Г.Г. Довгополова. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 187 с.
9. Крижко В. Теорія і практика менеджменту в освіті : Навч. посібник / В. Крижко. – К. : Освіта України, 2005 – 256 с.
10. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту : Підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Академ-видав, 2003. – 416 с.
11. Мартиненко М. М. Основи менеджменту : Підручник / М. М. Мартиненко. – К. : Каравела, 2005. – 496 с.
12. Менеджмент організації : навчально-методичний посібник / укладачі: Є.М. Хриков, О.Г. Козлова, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 382 с.
13. Муніципальний менеджмент : навчально-методичний посібник / укладачі: М.О. Лазарєв, О.Г. Козлова, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 140 с.
14. Прийняття рішень в адміністративному менеджменті : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, Д.О. Козлов, В.Ф. Живодьор. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 124 с.
15. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу: навч. посіб./ Л. В. Пшенична. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 520 с.

16. Пшенична Л. В. Менеджмент в освіті : Навчально-методичний посібник Менеджмент в освіті / Л. В. Пшенична. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2012. – 216 с.
17. Пшенична Л. В. Управління фінансово-економічною діяльністю : навчально-методичний посібник: навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» / Л.В. Пшенична. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. – 264 с.
18. Робинс Стивен П., Коултер Мери. Менеджмент: пер с англ. – М. : Вільямс, 2002. – 880 с.
19. Сбруєва А. А. Аналіз зарубіжних досліджень інноваційних моделей управління навчальним закладом / А. А. Сбруєва, О. Г. Козлова // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – К., 2012. – Т. 3(36). – С. 175-184.
20. Сухарський В. С. Менеджмент : Навч. посібник / В. С. Сухарський. – Тернопіль : Астон, 2004. – 352 с.
21. Теорія організації : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, А.А. Сбруєва, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 228 с.
22. Технології комп'ютерних мереж в управлінні організацією : навч.-метод. посіб. / [уклад. : В. Г. Шамоля, Т. М. Максименко]. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. – 126 с.
23. Трансфер технологій : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, М.О. Лазарєв, Д.О. Козлов, А.А. Сбруєва, О.І. Скоробагатська. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 164 с.
24. Управління проектами матеріального та нематеріального виробництва : навчально-методичний посібник / укладачі: А.А. Сбруєва, О.Г. Козлова, М.В. Тарабан, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 180 с.
25. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: Навч. посібник / Є. М. Хриков. – К. : Знання, 2006. – 365 с.
26. Хриков Є.М. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія / Є.М. Хриков. – Х., 2017. – 237 с.
27. Хриков Є.М. Система управління якістю адміністративних послуг. Навчальний посібник / Є.М. Хриков. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 208 с.
28. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом. Навч. посіб. Ч. 2. / Є.М. Хриков. – Х.: ФОП Андреев К.В., 2016. – 338 с.
29. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом. Навч. посіб. Ч.1. / Є.М. Хриков. – Х. : ФОП Андреев К.В., 2016. – 354 с.

